

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Sacerdos

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

SACERDOS

†. Vide verb. Celebrare. verb. Missa applicare, verb. Confessarius, verb. Communionis minister. & VV. singulorum Sacramentorum quoad ministrum. Hic pauca adnotabimus ex sexta parte. †. Et primò quoad ritum sacrificii

Sacerdos consecrare potest particulas allatas post Offertorium

1. Verb. Eucharistia, num. 10. diximus, Sacerdotem consecrare posse particulas allatas post Oblationem, ante Præfationē. Nunc verò invenimus Marchinum de sacr. Ord. tract. 3. part. 2. c. 4. n. 15. id extendere etiam ad allatas Post Præfationem; quia & est eadem ratio, & nulla est in contrarium prohibitio: part. 6. tractat. 6. resol. 7.

Et sumere reliquias Hostiæ inventas post sumptam abluitionem.

2. Verb. Communionis, num. 41. & 44 diximus, Sacerdotem adinvenientem in patena reliquias Hostiæ sacræ post sumptionē abluitionis, posse illas sumere. non solum ad Altare; sed secundum aliquos etiam in Sacristia priusquam facras vestes deponat. Et hanc sententiam docere Fabris, in manu. cap. 11. num. 142. part. 6. tract. 6. resol. 17. Nunc verò Marchinum part. 3. cap. 3. num. 19. id extendere invenimus ad casum, quò reliquiarum inventarum essent de Hostia consecrata ab altero Sacerdote, quia est eadem ratio, nec facile discerni potest, an sint propriæ, vel alienæ. Et in die Parasceves Sacerdos post abluitionem consumit reliquias consecratas die præcedenti, si quæ in calice remanent juxta doctrinam jam dictam. Affertque praxim aliquarum Religionum. Et num. 16. etiam laicis dari posse inquit fragmentum in lintecolo communionis inventum, post communionem & aquam. Verum in utroque casu contrarium sentio. Quia in primo reliquiarum illarum præconsecratio non pertinet ad idem sacrificium, nec earum sumptio ad eandem actionem sacrificandi. Unde si inter communicandum laicos, fragmentum aliquod cadere contingat, non est sumendum à non jeiuno, sed reponendum in sacrario.

Si sint de Hostia eiusdem sacrificii.

Quæ à fortiori procedunt in secundo casu. Immo Fagundez pr. 3. lib. 3. c. 5. num. 31. nec ante aquam permittit laico dari posse fragmentum, quia esset nova & distincta communicatio: part. 6. tr. 6. ref. 2. Si autem Sacerdos post sacrificium, aut laicus post communionem, ire periculum mortis incideret, teneretur iterum communicare per modum viatici, ut diximus verb. Communionis 9 & tenet novissimè Megalius & Bresserus lib. 3. de consecr. prob. cap. 8. n. 100. & deduxerunt in praxim Patres Societatis domus professa Panormi ann. 1638. part. 6. tr. 6. ref. 18.

3. Verb. Celebrare, num. 26. diximus, liberum esse omnibus Sacerdotibus celebrare in Sabbatho sancto. Nunc addimus, Sacram Congregationem Rituum apud Persicum de off. Sacerd. l. 2. dub. 7. n. 40. decrevisse, quòd Feria V. in Cœna Domini unicum sacrificium celebraretur, hoc tamen decretum in Sicilia & alibi non videri usu receptum, & contrariam praxim approbare Marchinum ubi supra cap. 8. num. 5. part. 6. tractat. 6. resolutione 19. §. Non desinam.

Et celebrare in Sabbatho Sancto.

4. Secundò quoad obligationem celebrandi ex elemosyna, tenet Marchinus tractat. 2. part. 2. cap. 27. à num. 5. quòd si ex fundatione capellæ solum constet, capellanum celebrare teneri ad tale Altare, vel in tali Ecclesia, non tenetur applicare sacrificiū pro fundatore, sed potest applicare alteri danti stipendium, quia obligatio non debet imponi, ubi clarè non exprimitur. l. quidquid astringenda, ff. de verb. oblig. & cum lex non obliget, nisi sufficienter intimata, idem dici debet de contractu oneroso, qui est lex quædam privata. Et denique in dubiis melior est conditio possidentis suæ libertatem. Sed hæc opinio meritò refellitur in cas. Bonon. cas. 1. quia fundator censetur voluisse sibi omni meliori modo consulere, applicando sibi Missæ valorem, juxta consuetudinem capellas instituentium, & hunc casum decidere videtur sacra Congregatio in declar. decreti de celebr. Miss. ad 4. dub. part. 6. tractat. 6. resol. 13.

Sacerdos obligatus celebrare in certa Ecclesia ob institutionem capellani, si aliud non exprimitur, tenetur applicare sacrificium pro testatore.

5. Docet præterea Marchinus tr. 3. l. 2. 2. part.

Et non potest Par. 2. cap. 16. nu. 7. Sacerdotem accipere pro una Missa posse pro sacrificio duplex stipendium, *nas stipes accipere*

Applicando verso Missæ valore, ut, si quis perat Missam ad impetrandam aliquam gratiam, & *mediam, alteri suam partem*

Aut uni fructum in petra alteri pro remissione pœnæ suorum peccatorum, applicando illi valorem impetratorum, isti satisfactorum; quia ex una parte isti fructus sunt distincti & inseparabiles, & de facto separantur, quando Missa offertur pro homine ex-

istente in peccato, cui Missa prodesse potest, alteri test quoad satisfactionem, non quoad impetrationem, &c & consequenter Sacerdos potest se obligare ad applicationem unius & non alterius: ex altera vero, dans stipem non intendit Sacerdotem obligare ad utrumque fructum, cum præsertim quandoque sentiat, se non esse utriusque capacem. Et testatur de praxi virorum doctorum & piorum. Sed huic doctrinæ obstant in primis decreta sacre Congregationis ut idemet fatetur. Et ne quis dicat, habere posse locum, sic ubi decreta non sunt recepta, obstat secundò, quòd Sacerdos in tali casu excederet taxam Episcopi præscriptam, non in ordine ad applicationem fructus, sed ad laborem & sustentationem ipsius. Et tertio, ut observat Graff. *de celebr. Miss. tom. 2. conf. 3.* qui petit Missam, intendit Sacerdotem obligare omni meliori modo, & ad id totum, quòd sibi prodesse potest. Et ita tenet Pollevinus *de off. cur. cap. 2. quest. 7. num. 25.* Notat quoque Marchinus *cap. 17.* quòd, stante infinitate valoris sacrificii tam intensiva, quam extensiva potest Sacerdos illud applicare duobus, uni quidem pro stipe, alteri ex gratitudine &c. quia æqualiter prodest multis & paucis. Nec sacram Congregationem obstat, quia hæc prohibet unico Sacrificio satisfieri duplici stipendio. Sed hac re vide *V. Missa num. 2. par. 6. tr. 6. ref. 9.*

6. V. Missarum num. 10. diximus in dicto decreto prohiberi, ne Sacerdòs acceptam alieumofynam accipiens pro celebranda Missa, alteri illam celebrandam committat, pretii parte sibi retenta. Iam verò Bordonus in *conf. reg. ref. 25. n. 28.* putat, se pretii sibi in dicto decreto nec censura notari, sententiam contrariam, nec talem actum damnari, sed solum prohiberi: idque nec verbis adeò rigorosis, ut denotent culpam mortalem, sicut postea, tum in *§. Deinde sub attestations divini iudicii* Sacra Congreg. mandat, & præcipit, ut *totò omnino Missa celebrentur, quot ad rationem tribui stipendii præscripta fuerint; subdens sua obligationi non satisfaciant, quinimmo graviter peccent & ad restitutionem teneantur.* Quare, cum aliunde res non sit illicita, qui contrefecerit, non fore reum peccati mortalis. Sed hanc sententiam non admitto *part. 6. tract. 8. resolutione 10.*

7. Petes hic: An Sacerdos obligatus ad celebrandum in Altari privilegiato, satisfaciat celebrando in alio Altari cum numismate, vel calculo privilegiato? Respondeo, Marchinum *capite 24. numero 8.* affirmare: nam licet in tali casu mens dantis stipem non impleatur materialiter, impletur tamen formaliter, quia imp'etur quoad effectum per liberationem animæ, nec verò refert, quodnam ex æquipollentibus fiat *l. fin. §. fin. ff. mandari.* & licet in Altari privilegiato esset major certitudo, Sacerdos non tenetur ad majoris certitudinem, dum tamen sequitur probabiliter certum. Et præcipit tamen casum, quo Altare eligeretur non solum ob Indulgentiam, sed etiam ob cultum divinum illius loci. Cum qua limitatione hæc opinio est probabilis, ut eam censet Ruceus *de fructu sacr. Miss. lib. 3. disp. 3. quest. 3. n. 10.* quamquam ratione majoris certitudinis, quæ est in Altari privilegiato, contrarium determinatum sit in casib. *Bonon. cas. 1. par. 6. tr. 6. ref. 12.* & olim *par. 2. tr. 14. ref. 19.* & *par. 4. tr. 4. ref. 40.*

8. Nota hic, quòd Sacerdos Missam novam celebrans, potest se in fine Missæ de Altari ad populū vergere, & spõre factas accipere ob-

Et Missam novam celebrans potest accipere ob-

lationes?

oblationes recipere, non tamen Ecclesiam circumire Sacra Congreg. apud Naldū V. *Missā. n. 10. par. 2. tr. 14. ref. 50.*

Et prae-
mittere debeat Cō-
fessionem pec-
cati dubiū?

9. Nota etiam, quod licet novissimē Marchin. *cap. 1. n. 17.* & Auct. *caf. Bonon. doceant*, non esse necessario confitenda peccata mortalia dubia dubio negativo: nos tamen hanc opinionem damnāvimus V. *Confessionis. n. 38.* & nunc iterum damnamus cum Lugo *de sac. poen. disp. 16. sect. 2. §. 2. num. 63.* ubi doctē, & solidē nostram sententiam probat, & ad contraria argumenta respondet. Unde si Sacerdos ante Missam, aut laicus ante communionem, dubitat, utrum mortis delectationi conferat, tenetur Confessionem praemittere. *par. 6. tr. 6. ref. 32.*

Sacerdos
non appro-
batus in va-
lidē absolvit
in mortalibus

10. Circa jurisdictionem absolvendi, Croulers in *reg. S. Franc. cap. 7. lect. 3.* docet contra communem, simplicem Sacerdotem illicitē quidem absolvere a mortalibus, sed non invalidē. Nam antiquitus, statim ac quis Presbyter ordinabatur, sola populi, vel alicujus poenitentis electione ministrare poterat Poenitentiae Sacramentum, ut constat ex multis Canonibus, sive hanc potestatem Sacerdotes acciperent ex vi ordinationis, sive in ipsa ordinatione, dante eam illis Ecclesia, tanquam aliquid ex communi consuetudine adnexum. Nūc autem nullus Canon extat, qui absolutionem simplicis Sacerdotis declarat irritam, quia nullus tollit a Sacerdote potestatem agendi & solvendi, quia haec accipitur in Ordine, & ab homine tolli non potest, nec satis constat eam Canones tollere voluisse: quia quamvis dicant, non possit absolvere, non valeat aliquis eligere, & similia, interpretari possunt de absolutione & electione licita; nam de matrimoniis clandestinis in *c. Aliter legitimum 30. quest. 5.* dicebatur, non esse conjugia, sed adulteria vel contubernia, vel supra, vel fornicationes, & nihilominus nemo ex his verbis unquam collegit, matrimonia clandestina esse irrita, donec id expresse statuerit Tridentinum. Si autem tolleretur potestas executionis, absolutio

non irritatur, sed solum prohibetur. Nec aliud ab eo tolli potest. In poenitente autem olim erat facultas se submittere ad in foro poenitentiae cuilibet Sacerdoti, quae licet nunc sit restricta, Canones tamen eam restringentes commode interpretantur de electione Sacerdotis, qui possit absolvere licite. Adde, quod si simplex Sacerdos nullum mortale possit absolvere, omnia mortalia essent reservata: quia quamvis eorum, absolutio multis non Praelatis esset permisa, hoc nihil faceret: quandoquidem casus papales non desinant esse reservati per hoc, quod ab Episcopis & Praelatis Regularibus ordinaria potestate possint absolvi. Ita Croulers; quae etiam opinio tribuitur Armaeano *lib. 19. de quest. Arm. & non improbabilis visa fuit Durando in 4. dist. 19. quest. 2.*

Ego vero nec probabilem, nec tutam existimo, immo dignam majoris censuræ, quia certissimum est, ad valorem Sacramenti non sufficere solum id, quod Sacerdoti in ordinatione tribuitur, dicente Tridentino *sess. 14. c. 7.* nullius momenti esse absolutionem, quam Sacerdos profert in eum, in quem ordinariam aut subdelegatam jurisdictionem non habet, quod ante in Florentino decisum fuerat; & novissimē declaravit Gregorius XV. in *declar. 12. super Bullam in scrutabili*; apud Zambellum V. *Confessor quoad auctor. n. 5.* Nec te turbet, quod in ordinatione tribuatur Sacerdoti potestas absolvendi per illa verba, *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*, &c. aut quod in aliis Sacramentis sufficiat in ministro potestas in ipsa ordinatione recepta. Nam hoc Sacramentum peculiare habet, exerceri per modum iudicii: iudiciū autem non exercetur nisi cum subditis, subditos vero Sacerdos non acquirit per ordinationem, sed per specialem traditionem Ecclesiae, quae & dare potest, & auferre, & non dare cuiuscumque Sacerdoti eo ipso, quod ordinantur, constat ex iuribus citatis, & consentanea ratione quia nimirum, nec congruum, nec hierarchico Ecclesiae regimini expediens erat, quod

quod omnis Sacerdos subditos omnes Christianos haberet. Simile quid contingit in matrimonio, cuius materia cum à Christo institutus fuerit contractus humanus, nec determinatum fuerit, qualis esse debeat, ipsius valor manet cum in dependentia à jure, & Ecclesia potest novas circumstantias ad illum exigere, & contractus aliter celebratos irritare, in quibus casibus nec Sacramentum integrum maneret. Adverte tamen, quod Sacerdos simplex absolvens, nullam censuram, vel irregularitatem incurret, ut observat Theſaur. in pract. de pœn. part. 2. v. absol. sacram. cap. 2. part. 6. tr. 6. ref. 52.

Sed facultas ei concessa prae unica confessione, extenditur ad absolvenda oblita in eadem confessione.

11. Jurisdictio verò Sacerdotis, alia est ordinaria, alia delegata, & iterum, hæc aut expressa, aut tacita, seu præsumpta, præsumpta quidem ex rati habitione de præſenti, aut de præterito, nam de futuro non sufficit, ut diximus V. Confessarius numero 6. & iterum V. Rati habitio. Si autem simplex Sacerdos facultate pro una tantum vice delegata, Confessionem pœnitentis audiret, & absolveret, satis probabile est, posse deinde absolvere peccatum ejusdem pœnitentis in ea Confessione oblitum: nam hæc nova absolutio videtur pars illius judicii, ad quod delegatus fuerat, & veluti complementum illius. Et sic decisum fuit Bonon. in discuss. cas. 2. part. 6. tr. 7. ref. 46.

Et concessa ad beneplacitum videtur non expirare per mortem Episcopi.

12. Petes: An facultas Confessarii concessa ad beneplacitum, expiret morte concedentis? Videtur respondendum affirmativè; quia voluntas morte finitur, leg. 4. ff. locati, l. centesimis, §. final. ff. de ver. oblig. l. uxor. §. Scævola, ff. de legat. 3. & cap. si gratio se, de rescript. in 6. Et disparitas, de approbatione absoluta est, quia hæc ad sui conservationem non requirit actualem voluntatem sicut requirit approbatio ad beneplacitum; sed satis est, quod non revocetur per actum contrarium. Sed, his non obstantibus, non esse improbabile, ait Palaeus tom. 1. tract. 3. disp. 4. punct. 16. §. 5. nu. 5. approbationem ad beneplacitum, quemadmodum absolutam, non expira-

re morte concedentis, sed requirere revocationem per actum contrarium, quia verba ad beneplacitum idem significare videntur, quod, donec revocavero, seu aliter ordinavero. Et confirmatur à simili, quia ex doctrina Molinæ Jurisconsulti de primog. Hisp. libro 1. cap. 15. numero 14. constitutus à Principe iudex ad beneplacitum, per mortem Principis non amittit officium. Potest etiam confirmari ex quodam principio Carrancæ in alleg. pro ord. mnd. ad Reg. part. 2. quod Confessarius idoneus cum aliqua limitatione approbatus, potest se habere tanquam approbatus absolute: existimat enim Episcopos, Sacerdotibus idoneis præsertim Regularibus, licentiam ad Confessiones nec licitè nec validè limitare. Sed de hac diximus v. Confessarius Regularis, à n. 5. part. 6. tr. 6. ref. 48.

13. Sacerdos celebrans in Altari non consecrato, vel in calice &c. remanent omnia consecrata. part. 9. tr. 7. ref. 17.

SACRAMENTVM.

1. Sacramentum est signum sensibile practicum rei sacræ sanctificantis hominem. Tribus perficitur, absolute & generaliter loquendo materia, forma, & intentione ministri. Verum alia, citra Eucharistiam, requirunt etiam intentionem in suscipiente, si sit adultus, ut dicitur in 4. d. 4. apud Hurtadum Complut. de sacr. in gen. disputatione 4. diffie. 13.

2. Auctor Sacramentorum est Christus, unde non est in potestate Ecclesiæ eorum essentiam immutare. Materia Sacramenti est res; forma verba, dicente Augustinò, Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Aliquando res sunt etiam verba, prout habent significationem minus expressam, ut in matrimonio. Et quidem de materia & forma singulorum sacramentorum dictum est, cum de singulis sub propriis nominibus ¶ Hic.

3. Nota